

PÄIJÄT-HÄMEEN JÄTEHUOLTO OY
TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS
1.1.-31.12.2018

TILINPÄÄTÖS 31.12.2018
Tilinpäätös tilikaudelta 1.1.-31.12.2018

PÄIJÄT-HÄMEEN JÄTEHUOLTO OY
Y-tunnus 0937458-6

Sisällysluettelo

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS	1
TULOSLASKELMA	8
TASE	9
TASE	10
RAHOITUSLASKELMA	11
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	12
LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA	22
TOSITELAJIT JA TOSITTEIDEN SÄILYTYSTAPA	22
TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS	23
TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	23

PÄIJÄT-HÄMEEN JÄTEHUOLTO OY
Y-tunnus 0937458-6

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Omistajat, toiminta-alue ja tehtävät

Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy (PHJ) perustettiin 18.6.1993 ja sen varsinainen toiminta alkoi 1.1.1994. Yhtiön omistajina on 10 kuntaa, joista Lahden kaupunki on yhtiön pääomistaja 58,6 %:n osuudella. Yhtiö kuuluu Lahden kaupunkikonserniin. Toimialueen asukasluku väheni 598 asukkaalla edelliseen vuoteen verrattuna ja oli vuoden 2018 lopussa 201 720 asukasta (tilastokeskus 29.1.2019). Toimialueen pinta-ala on n. 6 000 km².

PHJ hoitaa osakaskuntiensa puolesta PHJ hoitaa osakaskuntiensa puolesta kunnan vastuulle kuuluvien jätteiden vastaanotto-, käsittely- ja hyödyntämispalvelut, jäteneuvonnan sekä jätehuollon suunnittelu- ja kehittämistehtävät. Yhtiön päätoimipaikka on Kujalan jätekeskus Lahdessa, jossa sijaitsevat toimisto ja kaikki käsittelytoiminnot. Jätteitä vastaanotetaan lisäksi osakaskunnissa sijaitsevilla jäteasemilla, kiertävin keräyksin, apteekkeissa ja vaarallisen jätteen keräyskonteilla. PHJ tarjoaa jätteiden käsittelypalveluita myös elinkeinoelämälle. Yhtiö on hoitanut 1.10.2016 alkaen Lahden kaupungin maan- ja lumen vastaanottopaikkojen ylläpitotehtävät. Myös Hollolassa, Heinolassa ja Asikkalassa PHJ hoitaa maa-ainesten vastaanoton kuntien kanssa tehtyjen palvelusopimusten mukaisesti.

Toimialueen kunnissa on käytössä pääosin kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus. PHJ hoitaa jätelautakunnan päätösten mukaisesti koko Kärkölän sekä Sysmän, Orimattilan ja Heinolan eräiden kunnanosien tai jätelajien osalta kuljetukset kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena.

PHJ:n visio ja strategiset päämäärät on kirjattu hallituksen 10.6.2015 tarkistamaan strategiaan vuoteen 2020.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

PHJ:n vastaanottama kokonaisjättemäärä (pl. puhtaat ylijäämämaat) oli 180 642 tonnia (178 934 tonnia v. 2017).

Jätteiden mekaanisella käsittelylaitoksella, LATE-lajittelulaitoksella, tehtiin vuoden 2018 aikana välttämättömiä muutostöitä ja laajemman revision suunnittelua. Laitokseen vastaanotettiin 1.3.2017 alkaen kunnanvastuu-jätettä hankintalain mukaisella horisontaalisella yhteistyösopimuksella Kiertokapula Oy:ltä. Sopimus päättyi 30.9.2018, koska jäte ei laadultaan soveltunut laitoksen käsittelyyn. PHJ vastasi kuitenkin vuoden 2018 loppuun saakka Kiertokapulän jätteiden kuljetuksista korvaavaan käsittelypaikkaan.

LATE-lajittelulaitoksella syttyi tulipalo 12.1.2018 lajittelulaitoksen ja MURRE-murskauslaitoksen välisellä kuljettimella. Lajittelulaitos oli kokonaan poissa käytöstä n. neljän viikon ajan ja sen jälkeen laitosta ajettiin vajaateholla noin kuukauden ajan. Tulipalosta aiheutui n. 250 000 euron omaisuusvahingot ja arviolta n. 110 000 euron katteen menetys, koska jätettä jouduttiin toimittamaan korvaavaan käsittelyyn. Omaisuusvahingon osalta vakuutusyhtiöltä on saatu korvauspäätökset, katemenetyksen osalta asia on käsittelyssä. Omaisuusvahingon osalta omavastuu on 50 000 euroa, katemenetyksen osalta omavastuu on n. 25 000 euroa.

PÄIJÄT-HÄMEEN JÄTEHUOLTO OY
Y-tunnus 0937458-6

MURRE-murskauslaitoksen magneettiasemalla syttyi tulipalo 26.7.2018. Laitos oli kokonaan poissa käytöstä koko loppuvuoden 2018. Laitoksen käyttöönotto oli 14.2.2019. Seisakkiaikana energia- ja puujätteet murskattiin mobiilimurskaimilla kentillä. Omaisuusvahingon korjauskulut on kirjattu kokonaisuudessaan keskeneräisiin käyttöomaisuushankintoihin. Kokonaan tuhoutuneet laitteet on romutettu käyttöomaisuudesta. Arvioitu laitoksen korjauskustannus on n. 1,35 milj. euroa. Asian käsittely vakuutusyhtiön kanssa on kesken. Omaisuusvahingon osalta PHJ:n omavastuu on 500 000 euroa.

Kujalassa oli PHJ:lla v. 2018 kaksi muuta pienempää tulipaloa, joista ei kuitenkaan aiheutunut omaisuusvahinkoja. Lisäksi urakoitsijan työkone paloi Kujalassa elokuussa 2018.

Tammikuussa 2018 omaisuusvakuuttaja AIG (AIG Europe Limited Finland Branch) ilmoitti, että vakuutus päättyy 30.4.2018. Vakuutuskilpailutuksesta johtuen AIG jatkoi vakuutusta 30.7.2018 saakka. 1.8.2018 alkaen omaisuusvakuutusyhtiönä on ollut LähiTapiola Oy.

Murskauslaitokseen on rakennettu v. 2018 sprinkleri-järjestelmä ja täydennetty kohdesammutusjärjestelmää (Firefly).

Vuoden 2016 alusta tuli voimaan orgaanisen jätteen kaatopaikkakielto. PHJ on hakenut Etelä-Suomen AVI:lta poikkeuslupaa sijoittaa orgaanista ainesta sisältävää jätettä kaatopaikalle. Tällä hetkellä on voimassa poikkeuslupa 15.9.2019 saakka eräille jätelajeille, yhteensä 5160 tonnia.

Horizontaalinen Yhteistyösopimus Kiertokapula Oy:n kanssa koskee myös osassa kilpailutettuja kuljetuksia asiakaspalvelutehtäviä ja ajonohjausta, joita Kiertokapula tekee PHJ:n toimeksiannosta. Kiertokapula on irtisanonut sopimuksen 1.11.2018. Sopimuksella on 6 kk:n irtisanomisaika. PHJ on käynnistänyt yhteistyöneuvottelut Kymenlaakson Jäte Oy:n kanssa vastaavasta palvelusta.

Lahden kaupungin kanssa olevaa palvelusopimusta maan- ja lumenvastaanottoa paikkojen ylläpidosta on jatkettu 30.6.2019 saakka. Syksyllä 2018 tilattiin konsulttiyhtiö KPMG:ltä juridistaloudellinen selvitys mahdollisen maa-ainesyhtiön perustamisesta. Selvitys valmistui aivan vuoden 2018 lopussa. Selvityksen tuloksia käsitellään kevään 2019 aikana päätöksentekoaikoina.

Yhtiöllä on vireillä hallinnollinen riita jäteverosta. Asia liittyy Kujalan jätekeskuksen suljetun ja käytöstä poistetun kaatopaikan ns. länsipään saneeraustyömaahan, jossa on käytetty ympäristöluvan mukaisesti jätelasia suunnitelmien mukaisessa rakennekerroksessa. Lasin käyttö sinänsä on sallittua, mutta tullin/verohallinnon mielestä kyseessä on kaatopaikan sulkeminen ja siksi tullin/verohallinnon näkemyksen mukaan lasista olisi pitänyt maksaa jäteveroa. Ko. kaatopaikka on kuitenkin viranomaisen päätöksellä suljettu jo 1990-luvun alussa sen aikaisin rakennekerroksin. Vuosina 2011-2017 siellä on tehty normaaleja maanrakennustöitä kaatopaikan saneerauksen ympäristöluvan mukaisesti. PHJ siis katsoo, ettei toiminta ole ollut miltyään osin jäteveron alaista. Asia eteni sekä hallinnollisella puolella, että rikosasiana. Hallintoasiana valitus jäteveropäätöksestä on vireillä Helsingin hallinto-oikeudessa. Syyttäjä nosti 5.1.2018 syytteen, jossa toimitusjohtajaa ja toista henkilöä syytettiin törkeästä veropetoksesta. Päijät-Hämeen käräjäoikeus päätti 23.5.2018, että syytteet molempien osalta hylätään. Päätös on saanut lainvoiman. PHJ on maksanut riidanalaisen jäteveron. Maksettu jätevero viivästysseuraamuksineen (yhteensä n. 0,6 milj. euroa) on kirjattu siirtosaamiisiin.

PÄIJÄT-HÄMEEN JÄTEHUOLTO OY
Y-tunnus 0937458-6

Yhtiön pitkäaikainen toimitusjohtaja Tuula Honkanen ilmoitti kesällä 2018, että hän jää eläkkeelle vuoden 2019 aikana. Hallitus nimesi uuden toimitusjohtajan valintajaokseen hallituksen pj Heikki Moilasen, Kristiina Vanha-Selinin, Juha Tähkäsen ja Markku Koskelan. Uusi toimitusjohtaja valitaan kevään 2019 aikana.

Arvio taloudellisesta asemasta ja tuloksesta

Yhtiön liikevaihto oli 18,1 milj. euroa, joka oli 6,6 % enemmän kuin edellisenä vuotena. Liikevaihdon kasvu johtui lähinnä Kiertokapula Oy:n jätteistä ja hinnankorotuksista.

Liikevaihto sisältää 0,3 milj. euroa valtiolle tilittävää jäteveroa (0,7 milj. euroa v. 2017).

Tilikauden tappio oli 0,014 milj. euroa (tilikauden tappio 0,330 milj. euroa v. 2017).

Käyttöomaisuusinvestointien määrä oli 2,9 milj. euroa (0,8 milj. euroa v. 2017). Merkittävimmät investoinnit liittyivät lajittelulaitoksen ja murskauslaitoksen palojen jälkeisiin korjauksiin ja paloturvallisuuden parannuksiin, jäteasema PILLERi:n laajennukseen, uuden hyötyjätetöntän, uuden sisäisen tien ja kunnallistekniikan sekä aluevalaistuksen rakentamiseen.

Yhtiöllä oli tilikauden päättyessä korollista vierasta pääomaa yhteensä 17,5 milj. euroa (18,3 milj. euroa v. 2017) Lahden kaupungilta. Hallitus päätti kokouksessaan 17.10. myöntää osakkuusyhtiö LABIO Oy:lle 800 000 euron lainan perusparannusinvestointeihin. LABIO:n omistajat Lahti Aqua Oy ja PHJ rahoittivat LABIOta yhteensä 2 milj. eurolla omistuksen suhteessa.

Kaatopaikkojen jälkihoitovarausta tehtiin 1,0 milj. euroa ja purettiin 0,4 milj. euroa. Varaus ei ole verotuksessa vähennyskelpoinen erä.

Käsittelyvarausta tehtiin vastaanotetuista, mutta käsittelemättömistä jätteistä. Käsittelyvarauksen vähennys tilikaudella oli 0,3 milj. euroa.

Tunnusluvut liiketoiminnasta sekä taloudellisesta asemasta ja tuloksesta

	2018	2017	2016
liikevaihto euroa	18 083 097	16 956 950	15 722 820
liikevoitto tai -tappio, euroa	55 394	-353 129	607 346
liikevoitto /- tappio %	0,3 %	-2,1 %	3,9 %
oman pääoman tuotto %	-0,4 %	-11,1 %	6,3 %
omavaraisuusaste %	12,7 %	13,3 %	15,3 %

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä, merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Liikevaihdoksi vuodelle 2019 on budjetoitu 15,7, mikä on 2,4 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2018 toteuma. Vähennys johtuu mm. Kiertokapula Oy:n jätteiden vastaanoton loppumisesta. Tilikauden voitoksi on budjetoitu 0,4 milj. euroa. Talouden kehittymiseen liittyy liike-toimintariskejä, jotka johtuvat erityisesti lajittelulaitoksen toimivuudesta. Lisäksi jätteestä valmistettujen tuotteiden (SRF-polttoaine ja puumurske) hinnat markkinoilla ovat muuttuneet

PÄIJÄT-HÄMEEN JÄTEHUOLTO OY
Y-tunnus 0937458-6

viimeisen vuoden aikana epäedulliseen suuntaan. Yhtiö on varautunut muutoksiin tekemällä pitkäkestoisia sopimuksia, joilla ehkäistään äkillisiä muutoksia tulovirtaan. Myös lajittelulajitoksessa lajiteltavan muovin ja kartongin menekkiin liittyy epävarmuuksia. Käsittelymaksuja ja ekomaksua korotettiin vuodelle 2019.

Jätelaki muuttui 1.1.2019. Lakimuutoksella rajoitettiin kunnan vastuulle kuuluvia jätteitä siten, että kunnanvastuulla on pelkästään asumisessa ja kunnan omassa toiminnassa syntyvät jätteet. PHJ ottaa edelleen yksityisen sosiaali- ja koulutustoiminnan jätteitä vastaan toissijaiseen vastuuseen perustuen käsittelykapasiteettinsa puitteissa. Eduskunnassa on käsittelyssä jätelakimuutos, joka koskee tietoaalustan (materiaalitori) käyttöä markkinapuutteen todentamiseen. Em. muutokset voivat vaikuttaa PHJ:n vastaanottaman jätteen määrään tulevaisuudessa.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

PHJ on mukana jätealan yhteisissä tutkimus- ja kehitysprojekteissa, kuten Suomen Kiertovoima ry:n, KIVO, kautta organisoiduissa kehitysprojekteissa.

Tulevaisuuden jätehuollon aluetarpeita varten PHJ osallistuu yhdessä Päijät-Hämeen liiton, Lahden kaupungin, Orimattilan kaupungin, Hollolan kunnan ja Lahti Energian kanssa seudullisen kierrätyspuiston YVA-selvitykseen. PHJ toimii hankkeessa hankevastaavana.

Tutkimus- ja kehitystoiminnan kulujen osuus yhtiön liikevaihdosta, %

2018	2017	2016
1,4	1,7	1,3

Tunnusluvut ja muut tiedot henkilöstöstä

	2018	2017	2016
henkilöstön määrä, kokonaistyöllistyvyys henkilötyövuosina	42,7	40,0	36,5
palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma, euroa	2 088 335	2 033 546	1 887 524

Selvitys henkilökunnan ja johdon palkitsemisesta

PHJ:n koko henkilökunnalle on käytössä tulospalkkiojärjestelmä, jossa myös toimitusjohtaja ja muu johtoryhmä ovat mukana. Tulospalkkiota maksetaan yhtiön strategiaan perustuvien konkreettisten tavoitteiden toteutumisen perusteella. Järjestelmän periaatteista ja palkkioiden maksamisesta päättää yhtiön hallitus. Tulospalkkio maksetaan saman suuruisena kaikille ottaen huomioon poissaolot. Tulospalkkiokriteereitä tarkistettiin v. 2018.

Toimitusjohtajalle ja muulle johtoryhmälle maksetaan kannustepalkkiota uusien palvelutuotteiden kolmen (3) ensimmäisen vuoden tuloksesta. Jos uusi palvelutuote "jää eloon" ja on kannattava, siitä palkitaan. Palkkioperuste on johdettu yhtiön strategisesta tavoitteesta hyö-

PÄIJÄT-HÄMEEN JÄTEHUOLTO OY
Y-tunnus 0937458-6

dyntää jätehuolto-osaamista liiketoiminnan kasvattamisessa. Hallitus päättää kannustepalkkiojärjestelmässä mukana olevat uudet palvelutuotteet ja päättää palkkion maksamisesta. Henkilökohtaisen kannustepalkkion maksimimäärä on 15 000 euroa/vuosi /palvelutuote/henkilö. Kannustepalkkio otettiin käyttöön v. 2012.

Palkat ja palkkiot on eritelty henkilöstöä koskevissa liitetiedoissa.

Osakassopimus, yhtiön hallitus ja tilintarkastajat

Yhtiön yhteistyö- ja osakassopimuksen mukaan hallituspaikat (7 hallituksen jäsentä) jakautuvat siten, että Lahden kaupungilla on kolme hallituspaikkaa, Heinolalla, Hollolalla ja Orimattilalla kullakin aina yksi hallituspaikka ja Asikkalalla, Padasjoella, Sysmällä ja Kärkölässä yhteensä yksi hallituspaikka vuoropäätöksellä (kaksivuotiskausi).

Hallitus piti vuonna 2018 yhteensä 10 kokousta. Hallituksen jäsenistä neljä vaihtui yhtiökokouksessa 26.4.2018.

Yhtiön tilintarkastusyhteisö on KPMG Oy Ab, vastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Esko Säilä.

Hallituksen jäsenet 1.1 2018 - 26.4.2018, kotikunta ja läsnäolo kokouksissa

Aartolahti Jouko, Sysmä	3/4
Fabritius Markku, Myrskylä	4/4
Heikkilä Hannu, Hollola	4/4
Koskela Markku, Orimattila	4/4
Lanu Jussi, puheenjohtaja, Lahti	4/4
Nikkanen Arja, Lahti	3/4
Tähkänen Juha, varapuheenjohtaja, Heinola	2/4

Ignatius Veli-Pekka, Lahden konsernihallinto, läsnäolo ja puheoikeus, 3/4

Hallituksen jäsenet 26.4.2018 - 31.12.2018, kotikunta ja läsnäolo kokouksissa

Kivi Sami, Lahti	6/6
Koskela Markku, Orimattila	6/6
Moilanen Heikki, puheenjohtaja Lahti	6/6
Nikkanen Arja, Lahti	3/6
Tähkänen Juha, varapuheenjohtaja, Heinola	2/6
Vanhala-Selin Kristiina, Hollola	6/6
Vornanen Eila, Asikkala	6/6

Ignatius Veli-Pekka, Lahden konsernihallinto, läsnäolo ja puheoikeus, 2/6

Ympäristöriskien hallinta ja ympäristövastuut

Yhtiöllä on käytössä v. 2007 sertifioitu toimintajärjestelmä, joka sisältää laadunhallinnan sekä ympäristö- ja turvallisuusasiat. Uusintasertifioinnit on tehty vuosina 2010 ja 2013 ja 2016.

PÄIJÄT-HÄMEEN JÄTEHUOLTO OY
Y-tunnus 0937458-6

Yhtiö on varautunut jätelain ja ympäristölupien mukaisiin kaatopaikkojen jälkihoitovelvoitteisiin tekemällä vuosittain kirjanpidossa pakollisen jälkihoitovaruksen. Varauksen muutokset on eritelty taseen liitetiedoissa. Jälkihoitokulut muodostuvat pääosin Lahden Kujalan jätekeskuksen suljetun sekä käytössä olevan kaatopaikan laskennallisista lopettamiskuluista ja vesienkäsittely- ja tarkkailukuluista. Lisäksi Heinolan ja Hollolan suljettujen kaatopaikkojen vesienkäsittely- ja tarkkailukulut katetaan varauksesta. Vastuiden suuruus on vuoteen 2058 n.12,0 milj. euroa. Jälkihoitovaruksien käyttösuunnitelmat ja varauksen riittävyys tarkistetaan vuosittain.

Kujalan jätekeskuksen ympäristöluvan (17.11.2016) mukainen 5 000 000 euron vakuus on otettu pankkitakauksena Nordea pankista.

Lahden kaupungin talousarviokirjassa 2018 yhtiölle asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Tavoite: tuloutus, kokonaisosinko 2017 on 250 000 euroa, josta Lahden osuus 146 000 euroa.

- Yhtiökokouksen päätöksellä yhtiö maksoi vuonna 2018 osinkoa 250 044 euroa.

Tavoite: Jätehuolto-osaamisen kehittäminen kasvuhakuisesti palveluliiketoiminnaksi

- PHJ:n koko toiminta on jätehuollon palveluliiketoimintaa asukkaille ja yrityksille. Liikevaihto kasvoi 6,6 %. Uusia markkinaehtoisia palveluita yrityksille ei juurikaan voida kehittää, koska hankintalaki rajaa markkinaehtoisen liiketoiminnan osuudeksi 10 %.

Tavoite: Korkea yhdyskuntajätteen hyödyntämisaste ja energiahyötykäyttö sekä näihin liittyvän yhteistyön kehittäminen

- PHJ:n vastaanottamasta kokonaisjättemäärästä (ilman puhtaita maita) hyödynnettiin 97 % (94 % v.2017). PHJ:n kautta kulkeneen yhdyskuntajätteen hyödyntämisaste oli 97 %, josta energiahyödyntäminen oli 67 % ja materiaalihyödyntäminen 30 %. Energiajätteestä valmistettua polttoainetta sekä puumursketta toimitetaan Lahti Energialle ja muille voimalaitoksille energiahyötykäyttöön.

Tavoite: Oman pääoman tuotto vähintään yli 5 %

- Oman pääoman tuotto oli -0,4 %

Tavoite: Käyttökateprosentti vähintään 15 %

- Käyttökateprosentti oli 13,25 %

Lahden kaupunkistrategian toteutuminen yhtiön toiminnassa

Lahden kaupunkistrategian 2030 visio: *Lahti - rohkea ympäristökaupunki*. Lahden arvot ovat avoimesti, vastuullisesti, yhdessä

- PHJ toimii aktiivisesti kiertotalouden edelläkävijänä. PHJ:n LATE-lajittelulaitos on Suomessa ensimmäinen näin laajasti eri materiaalivirtoja käsittelevä laitoskonaisuus.
- PHJ toimii aktiivisena alustana yrityksille Kujalan teollisessa symbioosissa tarjoamalla mm. infrapalveluita (vaakapalvelut, vesienkäsittely, tarkkailut) ja jätteiden käsittelypalveluita. Vastaavasti Kujalassa toimivat yritykset käsittelevät PHJ:n vastaanottamia jätteitä teollisen symbioosin periaatteiden mukaisesti:

PÄIJÄT-HÄMEEN JÄTEHUOLTO OY
Y-tunnus 0937458-6

Toisen jäte on toisen raaka-aine. Vuoden 2018 aikana käytiin neuvotteluja useamman jätealan toimijan kanssa vielä vapaana olevien tilojen vuokraamisesta.

- PHJ toteuttaa säännöllisesti asiakastyytyväisyyskyselyitä. Asiakkaat antoivat PHJ:n palveluista v. 2018, kuten aikaisemminkin, erittäin hyviä arvosanoja (asteikko 1-5): Kujalan ammattiautoilijat 4,17; jäteasema PILLERIn asiakkaat 4,44; Asikkalan jäteaseman asiakkaat 4,44
- PHJ suunnittelee suljetun kaatopaikan pinnalle aurinkovoimalaa nk. ohutkalvotekniikalla. Pohjoismaista ei löydy vielä yhtään tämän kokoluokan aurinkovoimalaa, joka olisi perustettu suljetun kaatopaikan päälle.

Lahden kaupungin hankintaohjelman toteutuminen

PHJ noudattaa lakia julkisista hankinnoista. Pienhankinnoissa käytetään tarpeen mukaan Hankinta Sampoa. Hankinnat on ohjeistettu sisäisessä hankintaohjeessa, jossa on huomioitu kaupungin hankintaohjeen periaatteita mm. laatu- ja ympäristöasioiden huomioon ottamisessa.

Yhtiö järjesti marraskuussa 2018 suljetun kaatopaikan aurinkovoimalan hankintaan liittyen markkinavuoropuheluinfon, johon osallistui 17 yritystä. Hankinta suunnitellaan toteutettavaksi allianssimallia hyödyntäen. Lopullisesti investoinnista päätetään kilpailutuksen jälkeen keväällä 2019.

Osakkeiden määrä ja yhtiöjärjestyksen määräykset

	2018	2017	2016
osakkeiden määrä, kpl (1 ääni/osake)	268	268	268

Yhtiön osakkeita rasittavat yhtiöjärjestyksen mukaiset suostumus- ja lunastuslausekkeet.

Hallituksen esitys yhtiön tilikauden tappiota koskeviksi toimenpiteiksi

Hallitus esittää, että tilikauden tappio kirjataan tilille tilikauden voitto/tappio.

Voitonjakokelpoiset varat tilinpäätöksessä ovat 1 500 256,36 euroa. Voitonjakokelpoisista varoista on vähennetty tilikauden tappio -14 227,59 euroa. Yhtiön taloudellisessa tilanteessa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia eikä myöskään OYL:n 13.2 §:ssä tarkoitettu maksukykyisyydesti vaikuta voitonjakokelpoisten varojen määrään. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkona jaetaan voitonjakokelpoisista varoista 560,00 euroa osakkeelle eli yhteensä 150 080,00 euroa ja vapaaseen omaan pääomaan jätetään 1 350 176,36 euroa.

TULOSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2018	1.1.-31.12.2017
LIIVEVAIHTO	18 083 097,10	16 956 950,37
Liiketoiminnan muut tuotot	685 483,12	638 738,34
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-570 129,63	-738 257,12
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	63 387,64	130 859,75
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yhteensä	-506 741,99	-607 397,37
Ulkopuoliset palvelut	-10 319 017,76	-9 908 654,28
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-10 825 759,75	-10 516 051,65
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 088 334,61	-2 033 546,44
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-399 409,04	-381 240,12
Muut henkilösivukulut	-23 145,74	-55 237,42
Henkilösivukulut yhteensä	-422 554,78	-436 477,54
Henkilöstökulut yhteensä	-2 510 889,39	-2 470 023,98
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 340 840,34	-1 634 242,20
Liiketoiminnan muut kulut	-3 035 696,63	-3 328 565,05
LIIVEVOITTO	55 394,11	-353 194,17
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Muilta	4 680,00	3 170,00
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	-5,73	2,03
Muilta	165 854,72	184 031,01
Muut korko- ja rahoitustuotot yhteensä	165 848,99	184 033,04
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-153 963,53	-167 119,97
Muille	-19 142,10	-22 018,89
Korkokulut ja muut rahoituskulut yhteensä	-173 105,63	-189 138,86
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-2 576,64	-1 935,82
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	52 817,47	-355 129,99
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	144 425,03
Tuloverot	-67 045,06	-118 941,99
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	-14 227,59	-329 646,95

TASE
31.12.2018
31.12.2017
VASTAAVAA
PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Muut pitkävaikutteiset menot

37 918,04

50 220,65

Aineettomat hyödykkeet yhteensä

37 918,04

50 220,65

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

77 827,22

77 827,22

Rakennukset ja rakennelmat

9 507 476,82

9 989 977,89

Koneet ja kalusto

6 265 492,07

7 082 364,36

Muut aineelliset hyödykkeet

1 703 394,59

1 404 055,40

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

1 743 955,33

158 327,08

Aineelliset hyödykkeet yhteensä

19 298 146,03

18 712 551,95

Sijoitukset

Osuudet omistusyhteisyrityksissä

1 000 000,00

1 000 000,00

Saamiset omistusyhteisyrityksiltä

4 668 307,66

4 305 538,44

Muut osakkeet ja osuudet

8 081,09

8 081,09

Muut saamiset

160 250,00

160 250,00

Sijoitukset yhteensä

5 836 638,75

5 473 869,53

PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ
25 172 702,82
24 236 642,13
VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet

194 247,39

130 859,75

Vaihto-omaisuus yhteensä

194 247,39

130 859,75

Pitkäaikaiset saamiset

Saamiset saman konsernin yrityksiltä

65 805,60

65 805,60

Pitkäaikaiset saamiset yhteensä

65 805,60

65 805,60

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

1 572 441,14

1 447 785,54

Saamiset saman konsernin yrityksiltä

437 792,68

802 824,92

Saamiset omistusyhteisyrityksiltä

69 327,43

65 667,42

Lainasaamiset

248,93

Muut saamiset

294 258,55

1 639 598,93

Siirtosaamiset

968 337,67

833 546,37

Lyhytaikaiset saamiset yhteensä

3 342 406,40

4 789 423,18

Rahat ja pankkisaamiset

98 227,32

373 523,96

VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ
3 700 686,71
5 359 612,49
VASTAAVAA YHTEENSÄ
28 873 389,53
29 596 254,62

TASE
31.12.2018
31.12.2017
VASTATTAVAA
OMA PÄÄOMA

Osakepääoma	1 876 000,00	1 876 000,00
Vararahasto (oy)	284 402,08	284 402,08
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	1 514 483,95	2 094 174,90
Tilikauden voitto (tappio)	-14 227,59	-329 646,95
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 660 658,44	3 924 930,03

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	4 202 353,52	3 904 211,21
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	4 202 353,52	3 904 211,21

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velat saman konsernin yrityksille	15 902 545,00	16 719 475,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	15 902 545,00	16 719 475,00

Lyhytaikainen vieras pääoma

Lainat rahoituslaitoksilta		
Saadut ennakot	314,46	420,05
Ostovelat	1 664 034,17	1 860 199,15
Velat saman konsernin yrityksille	2 383 887,72	1 772 149,74
Velat omistusyhteisyrietyksille	195 221,00	65 062,01
Muut velat	222 755,49	550 427,49
Siirtovelat	641 619,73	799 379,94
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	5 107 832,57	5 047 638,38

VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ
21 010 377,57
21 767 113,38
VASTATTAVAA YHTEENSÄ
28 873 389,53
29 596 254,62

RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto/Tappio ennen satunnaisia eriä	52 817,47	-355 129,99
Tuotot ja kulut joihin ei liity maksutapahtumaa:		
Suunnitelman mukaiset poistot	2 340 840,34	1 634 242,20
Siirtyvien palkkojen lisäys (+) ja vähennys(-)	-99 057,84	-1 447,58
Pakollisten varausten lisäys (+) ja vähennys (-)	298 142,31	803 009,43
Muut oikaisut:		
Rahoitus tuotot(-) ja kulut(+)	2 576,64	1 935,82
Käyttöomaisuuden myyntivoitot(-) ja -tappiot(+)	-3 290,23	-130,32
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	2 592 028,69	2 082 479,56
Käyttöpääoman muutos:		
Konsernitilisaamisen lisäys(-) ja vähennys(+)	448 617,93	1 768 825,54
Konsernitilivelan lisäys (+) ja vähennys (-)	547 925,64	0,00
Pitkäaikaisten korottomien saamisten lis. (-)/väh. (+)	0,00	-45 805,60
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) ja vähennys (+)	-63 387,64	-130 859,75
Lyhytaikaisten korottomien saamisten lis. (-)/väh. (+)	1 153 119,59	-2 252 658,75
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lis. (+)/väh. (-)	-881 982,06	715 131,25
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	3 796 322,15	2 137 112,25
Saadut osingot	4 680,00	3 170,00
Maksetut korot	-173 023,49	-264 765,71
Saadut korot liiketoiminnasta	18 262,06	22 206,91
Maksetut välittömät verot	-264 097,26	-264 165,25
Saadut ennakonpalautukset	116 744,30	0,00
Liiketoiminnan rahavirta (A)	3 498 887,76	1 633 558,20
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-2 573 410,50	-524 934,55
Aineellisten hyödykkeiden luovutustulot	-477,35	130,32
Investoinnit muihin sijoituksiin	0,00	0,00
Myönnetyt lainat	-800 000,00	0,00
Lainasaamisten takaisinmaksut	437 230,78	437 230,78
Saadut korot investoinneista	149 446,67	164 892,41
Investointien rahavirta (B)	-2 787 210,40	77 318,96
Rahoituksen rahavirta		
Lyhytaikaisten lainojen nostot	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen nostot	800 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-1 536 930,00	-1 252 264,00
Maksetut osingot	-250 044,00	-250 044,00
Rahoituksen rahavirta (C)	-986 974,00	- 1 502 308,00
Rahavarojen muutos (A+B+C)	-275 296,64	208 569,16
Rahavarat tilikauden alussa	373 523,96	164 954,80
Rahavarat tilikauden lopussa	98 227,32	373 523,96

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät

Yhtiön pysyviin vastaaviin merkityt aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on arvostettu suunnitelmapoistoin ja avustuksin vähennettyyn hankintamenoonsa. Tulipaloissa kokonaan tuhoutuneiden aineellisten hyödykkeiden poistamaton hankintameno on kirjattu alas taseesta. Keskenäiset korjauskustannukset on kirjattu kokonaisuudessaan keskenäisiin käyttöomaisuushankintoihin. Tuhoutuneiden käyttöomaisuushyödykkeiden valmistuneiden osalta korjauskustannuksista on vähennetty vakuutusyhtiöltä saatu vakuutuskorvaus ja erotus on kirjattu kyseisen hyödykkeen hankintameno lisäykseksi.

Vaihto-omaisuus on arvostettu fifo-periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman jälleenhankintahinnan määräisenä.

Saamisiin merkityt myynti-, laina- ja muut saamiset on arvostettu nimellisarvoonsa tai tätä alhaisempaan todennäköiseen arvoonsa. Velat on arvostettu nimellisarvoonsa.

Jätelain 44 §:n mukaisen kirjanpidon eriyttämisen yleiset periaatteet

Kirjanpidon eriyttämisessä pyritään noudattamaan aiheuttamisperiaatetta toiminnan tuloksen jakamisessa kunnan vastuulla olevaan ja markkinaehtoiseen jätehuoltoon.

1. Käsittely- ym. maksujen ja tulojen sekä myyntitulojen (palveluiden myynti, ulosmyynti) jakoperusteena on käytetty sisään tulevia jätemääriä / liikevaihtoa / liiketoiminnan muita tuottoja
2. Toiminnan kustannusten jakoperusteet
  - Kustannukset on mahdollisuuksien mukaan kohdistettu suoraan joko lakisääteiseen tai markkinaehtoiseen toimintaan
  - Yhteiset käsittelykustannukset on jaettu käsittelyyn tulevien jätemäärien alkuperän mukaisesti
  - Muut yhteiset kustannukset (hallinnon ym. vastaavien toimintojen kustannukset) on jaettu yhtiön lakisääteisen ja markkinaehtoisen toiminnan liikevaihdon mukaisessa suhteessa
3. Rahoitustuotot ja -kulut
  - on mahdollisuuksien mukaan kohdistettu suoraan joko lakisääteiseen tai markkinaehtoiseen toimintaan
  - muut on jaettu yhtiön lakisääteisen ja markkinaehtoisen toiminnan liikevaihdon suhteessa
4. Tilinpäätössiirrot on jaettu yhtiön lakisääteisen ja markkinaehtoisen toiminnan liikevaihdon suhteessa
5. Tuloverot on jaettu yhtiön lakisääteisen ja markkinaehtoisen toiminnan verotettavan tulon suhteessa

Jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Suunnitelman mukaisten poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Kujalan uusi kaatopaikka poistetaan täyttöasteen mukaisesti, muut suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina hyödykkeiden arvioidun taloudellisen käyttöiän perusteella. Poistot on tehty hyödykkeen käyttöönottokuukaudesta alkaen.

Poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit ovat:

Aineettomat hyödykkeet

Muut pitkävaikutteiset menot

Atk-ohjelmat	3-5 v	33,33 - 20 %
--------------	-------	--------------

Aineelliset hyödykkeet

Rakennukset ja rakennelmat

Konehalli, vaakarakennus, jäteasema Pilleri	20 v	5 %
MURRE-murskauslaitos	20 v	5 %
Kujalan käsittelykentät	8 v	12,50 %
Kujalan toimistorakennus	30 v	3,34 %
LATE-lajittelulaitos	30 v	3,34 %
Nestemäisten jätteiden käsittelylaitos	15 v	6,67 %
Käsittelyhalli	15 v	6,67 %
Jäteasemien rakennukset	10-15 v	10 - 6,67 %
Rakennusten tekniset laitteet	5-10 v	20 - 10 %
Vaakakatokset	20 v	5 %
Rakennelmat	5-10 v	20 - 10 %

Koneet ja kalusto

Koneet ja kalusto	3-10 v	33,33 - 10 %
-------------------	--------	--------------

Muut aineelliset hyödykkeet

Pintarakenteet ja asfaltoinnit	8 v	12,50 %
Kaasunkeräysjärjestelmä	10 v	10 %
Jäteasemien vastaanottoalueet	15 v	6,67 %
Kujalan uusi kaatopaikka	täyttöasteen mukaan	
Vesien johtamisjärjestelmä ja tasausaltaat	20v	5 %
Vesienhallintajärjestelmä	10v	10 %
Muut aineelliset hyödykkeet ja rakenteet	5-10v	20 - 10 %
Maisemapenger	30v	3,34 %

Tutkimus- ja kehittämismenot

Kehitystoiminnan kulut on kirjattu vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT
Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Tiedot ilmenevät kohdasta Jaksotusperiaatteet ja menetelmät.

Tuloslaskelman liiketoiminnan muut tuotot

	2018	2017
Vuokratuotot	235 750,95	235 386,90
Saadut avustukset	2 643,63	97 582,65
Muut liiketoiminnan tuotot	447 088,54	305 768,79
Liiketoiminnan muut tuotot 31.12.	685 483,12	638 738,34

Tuloslaskelmaan sisältyvät pakollisten varausten muutokset ja jäteverokulut

	2018	2017
Ulkopuoliset palvelut		
Jälkihoitovarausten muutos	-577 079,33	-591 090,41
Käsittelyvarausten muutos	278 937,02	-211 919,02
Liiketoiminnan muut kulut		
Jäteverokulut	-331 940,00	-701 050,00

Pakollisten varausten käsittely on esitetty taseen liitetiedoissa. Jätteenkäsittelymaksuihin sisältyvät jäteverolain mukaiset vero-osuudet on kirjattu liikevaihtoon. Maksettavat jäteverot on kirjattu liiketoiminnan muihin kuluihin. Vero tilitetään jälkikäteen 3kk:n jaksoissa vastaanotetun kaatopaikalle sijoitetun jätemäärän mukaisesti. Jätevero oli tilikaudella 70 euroa /tonni kaatopaikalle sijoitettavaa jäteverollista jätettä.

Tuloslaskelman rahoitustuotot ja -kulut

	2018	2017
Osinkotuotot	4 680,00	3 170,00
Korkotuotot	154 665,36	176 614,04
Rahoitustuotot	11 183,63	7 419,00
Korkokulut	-154 618,18	-168 245,89
Rahoituskulut	-18 487,45	-20 892,97
Yhteensä	-2 576,64	-1 935,82

Lakisääteisen ja markkinaehtoisen toiminnan erittely

Lakisääteinen toiminta	2018	2017
Tuotot	17 786 741,90	16 055 411,53
Kulut	-17 719 648,90	-16 353 861,40
Tulos	67 093,00	-298 449,87
Markkinaehtoinen toiminta	2018	2017
Tuotot	1 152 367,31	1 727 480,22
Kulut	-1 233 687,90	-1 758 677,30
Tulos	-81 320,59	-31 197,08

TASEEN LIITETIEDOT
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Verojaksotus 2018	95 454,75	15 146,85
Jätevero 2015 ja 2016 jälkiverotus	573 542,09	573 542,09
Tukihakemukset	74 200,00	63 651,39
Kelakorvaukset	8 684,71	8 707,95
Myyntituotot		87 607,80
Muut	216 456,12	84 890,29
Siirtosaamiset 31.12.	968 337,67	833 546,37

Siirtosaamisiin sisältyy Kujalan suljetun ja käytöstä poistetun kaatopaikan ns. Länsipään saneeraukseen käytetyn jätelasin vuosilta 2015 ja 2016 maksetut jäteverojen jälkiverotuksen mukaiset jäteverot viivästysseuraamuksineen. Jätelasin jäteverollisuuteen liittyy erilainen näkemys verohallinnon kanssa. Asia eteni sekä hallinnollisella puolella että rikosasiana. Hallintoasiana valitus jäteveropäätöksestä on vireillä Helsingin hallinto-oikeudessa. Syyttäjä nosti 5.1.2018 syytteen, jossa toimitusjohtajaa ja toista henkilöä syytettiin törkeästä veropetoksesta. Päijät-Hämeen käräjäoikeus päätti 23.5.2018, että syytteet molempien osalta hylätään. Päätös on saanut lainvoiman.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet	Muut pitkävaikutteiset menot
Kirjanpitoarvo 1.1.	50 220,65
Hankintameno 1.1.	205 269,40
Lisäykset tilikauden aikana	-
Siirto erien välillä	-
Vähennykset tilikauden aikana	-
Hankintameno 31.12.	205 269,40
Kertyneet sm-poistot 1.1.	155 048,75
Vähennyksiin kohdistuneet poistot	-
Tilikauden poistot	12 302,61
Kertyneet sm-poistot 31.12.	167 351,36
Kirjanpitoarvo 31.12.	37 918,04
Poistoero 1.1.	4 002,13
Poistoeron muutos 1.1.-31.12.	-163,28
Poistoero 31.12.	3 838,85

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesi-alueet liittymismaksut	Rakennukset ja ra- kennelmat	
Kirjanpitoarvo 1.1.	77 827,22	9 989 977,89	
Hankintameno 1.1.	77 827,22	18 253 058,70	
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	354 535,04	
Siirto erien välillä	-	-	
Vähennykset tilikauden aikana	-	-	
Hankintameno 31.12.	77 827,22	18 607 593,74	
Kertyneet sm-poistot 1.1.	-	8 263 080,81	
Vähennyksiin kohdistuneet poistot	-	-	
Tilikauden poistot	-	837 036,11	
Kertyneet sm-poistot 31.12.	-	9 100 116,92	
Kirjanpitoarvo 31.12.	77 827,22	9 507 476,82	
Poistoero 1.1.	-	237 267,83	
Poistoeron muutos 1.1.-31.12.	-	-46 399,52	
Poistoero 31.12.	-	190 868,31	
	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	
Kirjanpitoarvo 1.1.	7 082 364,36	1 404 055,40	
Hankintameno 1.1.	11 924 004,08	5 233 368,72	
Lisäykset tilikauden aikana	426 798,57	496 550,70	
Siirto erien välillä	71 564,25	-20 000,00	
Vähennykset tilikauden aikana	467 556,18	-	
Hankintameno 31.12.	11 954 810,72	5 709 919,42	
Kertyneet sm-poistot 1.1.	4 841 639,72	3 829 313,32	
Vähennyksiin kohdistuneet poistot	466 611,18	-	
Tilikauden poistot	1 314 290,11	177 211,51	
Kertyneet sm-poistot 31.12.	5 689 318,65	4 006 524,83	
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 265 492,07	1 703 394,59	
Poistoero 1.1.	-499,97	-240 769,99	
Poistoeron muutos 1.1.-31.12.	-168 516,22	215 079,02	
Poistoero 31.12.	-169 016,19	-25 690,97	
	Keskeneräiset han- kinnat		YHTEENSÄ
Kirjanpitoarvo 1.1.	158 327,08		18 762 772,60
Hankintameno 1.1.	158 327,08		35 851 855,20
Lisäykset tilikauden aikana	1 641 290,64		2 919 174,95
Siirto erien välillä	-55 662,39		4 098,14
Vähennykset tilikauden aikana	-		467 556,18
Hankintameno 31.12.	1 743 955,33		38 299 375,83
Kertyneet sm-poistot 1.1.			17 089 082,60
Vähennyksiin kohdistuneet poistot			466 611,18
Tilikauden poistot			2 340 840,34
Kertyneet sm-poistot 31.12.			18 963 311,76
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 743 955,33		19 336 064,07
Poistoero 1.1.			0,00
Poistoeron muutos 1.1.-31.12.			0,00
Poistoero 31.12.			0,00

Erittely muut saamiset -erän muutoksista

	2018	2017
Arvonlisäverosaamiset	102 057,92	205 929,95
Vahingonkorvaussaamiset	117 424,83	1 184 242,29
Lahden kaupunki lumen- ja maanvastaanotto tilitet- tävät maksutulosaamiset	73 567,09	247 576,90
Muut saamiset	1 208,71	1 849,79
Muut saamiset 31.12.	294 258,55	1 639 598,93

Erittely oman pääoman muutoksista

	2018	2017
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	1 876 000,00	1 876 000,00
Osakepääoma 31.12.	1 876 000,00	1 876 000,00
Vararahasto 1.1.	284 402,08	284 402,08
Vararahasto 31.12.	284 402,08	284 402,08
Sidottu oma pääoma yhteensä	2 160 402,08	2 160 402,08
Vapaa oma pääoma		
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	1 764 527,95	2 344 218,90
Osingonjako	-250 044,00	-250 044,00
Edellisiin tilikausiin kohdistuvat oikaisut		
Tilikauden voitto	-14 227,59	-329 646,95
Vapaa oma pääoma yhteensä = voitonjakokelpoiset varat	1 500 256,36	1 764 527,95
Oma pääoma yhteensä	3 660 658,44	3 924 930,03

Yli 5 vuoden päästä erääntyvä vieras pääoma

	2018	2017
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velat saman konsernin yrityksille	9 434 825,00	10 571 755,00

Pakolliset varaukset

	2018	2017
Jälkihoitovaraus tilikauden alussa	3 057 285,19	2 466 194,78
Varauksen lisäys tilikaudella	1 017 841,47	959 152,91
Varauksen käyttö tilikauden aikana	-440 762,14	-368 062,50
Jälkihoitovaraus tilikauden lopussa	3 634 364,52	3 057 285,19

Ympäristöluvan mukaisia jälkihoitovelvoitteita vastaava varaus kirjataan vuosittain pakollisena varauksena. Ekomaksusta on kirjattu jälkihoitovarausta 0,350 milj. euroa, kaatopaikalle sijoitetuista jätteistä 0,252 milj. euroa, LATElle vastaanotetuista jätteistä 0,286 milj. euroa, kaasunkeräyksen tuotosta 0,024 milj. euroa, PIMA -maiden tuotosta 0,105 milj. euroa sekä Hollolan maanvastaanottoalueen vastaanottomaksuista 0,001 milj. euroa. Kirjaukset perustuvat laskennallisiin vastuisiin. Toteutetut jälkihoitokulut katetaan varauksesta. Jälkihoitovaraus on verotuksessa vähennyskelvo-

ton erä. Jälkihoidon lisäksi yhtiöllä on kaatopaikoille sulkemisen jälkeen 30 vuoden seurantavelvoite.

	2018	2017
Käsittelyvaraus tilikauden alussa	846 926,02	635 007,00
Varauksen muutos tilikaudella	-278 937,02	211 919,02
Käsittelyvaraus tilikauden lopussa	567 989,00	846 926,02

Käsittelyvarauksena on kirjattu vastaanotettujen, mutta vielä käsittelemättä olevien pilaantuneiden maiden, betonien ja muiden jätteiden käsittelyvastuita vastaava kuluera. Käsittelyvaraus on verotuksessa vähennyskelvoton erä.

Muihin velkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Velat työnantajasuorituksista	94 796,99	92 133,14
Jäteverovelka	53 060,00	89 180,00
Tilitettävät maksutulot Lahden kaupunki	74 783,38	369 114,35
Muut lyhytaikaiset velat	115,12	0,00
Muut velat 31.12.	222 755,49	550 427,49

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Lomapalkat ja palkkavelat sosiaalikuluihin	477 959,22	577 017,06
Ostovelat	130 060,73	163 402,61
Metallihyvityksien oikaisu vuosilta 2016 ja 2017		10 207,21
Muut	33 599,78	48 753,06
Siirtovelat 31.12.	641 619,73	799 379,94

KONSERNITIEDOT

Konsernin tiedot

Yhtiö kuuluu tytäryhtiönä Lahden kaupunkikonserniin. Lahden kaupungin omistusosuus yhtiöstä 31.12.2017 oli 58,6 %. Lahden kaupungin konsernitilinpäätös on saatavissa kaupunginkansliasta, os. Harjukatu 31, 15100 Lahti.

Omistusyhteisyritykset

LABIO Oy kotipaikka Lahti, Y-tunnus 1860042-6. PHJ:n omistusosuus 40 %. LABIO Oy:n emoyhtiö on Lahti Aqua Oy, joka kuuluu Lahden kaupunkikonserniin. Yhtiön tilikausi päättyi 31.12.2018. Tilikaudentappio oli -368 165,12 euroa.

Yhtiö on 26.6.2013 myöntänyt osakeyhtiölain 12 luvun mukaisen 1 200 000,00 euron pääomallain LABIO Oy:lle, jolloin pääoman ja koron maksamisesta ei anneta vakuutta. Laina-aika on 15 vuotta. Lainan pääomaa lyhennetään ja korkoa maksetaan osakeyhtiölain 12 luvussa asetetuina rajoituksina. Mikäli korkoa ei voida maksaa tai sitä maksetaan vain osittain, siirtyy maksamaton korko seuraavaan maksun edellytykset täyttämään eräpäivään. Pääomallainasta ei ole saatu vakuutta. Lainan korko on 5,047 %. Kokonaiskorko on voimassa velan nostopäivästä 10 vuoden korkojakson loppuun asti. Velkaa lyhennetään puolivuositain ja ensimmäisen kerran 30.5.2016 mikäli yhtiön vapaan

oman pääoman ja kaikkien pääomallainojen määrä maksuhetkellä ylittää yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudemman tilinpäätöksen sisältyvän taseen mukaisen tappion määrän.

Yhtiö on 30.12.2015 myöntänyt osakeyhtiölain 12 luvun mukaisen 1 680 000,00 euron pääomallain LABIO Oy:lle, jolloin pääoman ja koron maksamisesta ei anneta vakuutta. Laina-aika on 10 vuotta. Lainan pääomaa lyhennetään ja korkoa maksetaan osakeyhtiölain 12 luvussa asetetuilla rajoituksilla. Mikäli korkoa ei voida maksaa tai sitä maksetaan vain osittain, siirtyy maksamaton korko seuraavaan maksun edellytykset täyttämään eräpäivään. Pääomallainasta ei ole saatu vakuutta. Lainan korko on 3,244 %. Kokonaiskorko on voimassa velan nostopäivästä 5 vuoden korkojakson loppuun asti. Velkaa lyhennetään puolivuositain ja ensimmäisen kerran 29.2.2016 mikäli yhtiön vapaan oman pääoman ja kaikkien pääomallainojen määrä maksuhetkellä ylittää yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudemman tilinpäätöksen sisältyvän taseen mukaisen tappion määrän.

Lainasaamisten erittely

Saamiset konsernin yhteisöiltä ja omistusyhteisyrityksiltä

Sijoitukset	2018	2017
Lainasaaminen LABIO Oy	2 569 230,76	1 946 153,84
Pääomallainasaaminen LABIO Oy	2 099 076,90	2 359 384,60
Yhteensä	4 668 307,66	4 305 538,44

Saamisten erittely

Saamiset konsernin yhteisöiltä ja omistusyhteisyrityksiltä

Pitkäaikaiset	2018	2017
Lainasaamiset	65 805,60	65 805,60
Lyhytaikaiset	2018	2017
Myyntisaamiset	437 792,68	354 201,26
Konsernitilisaaminen	0,00	448 617,93
Siirtosaamiset	0,00	5,73
Myyntisaamiset LABIO Oy	46 969,73	41 624,24
Siirtosaamiset LABIO Oy	22 357,70	24 043,18
Yhteensä	507 120,11	868 492,34

Velkojen erittely

Velat konsernin yhteisöille ja omistusyhteisyrityksille

Pitkäaikaiset	2018	2017
Lainat rahoituslaitoksilta	15 902 545,00	16 719 475,00
Lyhytaikaiset	2018	2017
Lainat rahoituslaitoksilta	1 616 930,00	1 536 930,00
Konsernitilivelka	547 925,64	0,00
Ostovelat	201 424,56	217 154,36
Siirtovelat	17 607,52	18 065,38
Ostovelat LABIO Oy	195 221,00	65 062,01
Yhteensä	2 579 108,72	1 837 211,75

Yhtiökokouksessa 24.5.2000 hyväksytyn Lahden kaupungin konserniohjeen mukaisesti yhtiö on hallituksen päätöksellä 12.4.2001 liittynyt Lahden kaupungin konsernipankin käyttäjäksi. Yhtiön käyttö-

oikeustilin kulloinenkin saldo on konsernitilisaamista tai konsernitilivelkaa konsernitilinomistajalta eli Lahden kaupungilta.

TULOVEROJA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	2018	2017
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset Pakollisista varauksista	840 470,70	780 842,24

VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET

Vakuustalletukset

Yhtiö on asettanut omia konsernipankille tehtyjä talletuksia sitoumuksiensa vakuudeksi. Vakuustalletukset on esitetty taseessa lainasaamisissa saman konsernin yritysiltä.

	2018	2017
Heinolan kaupunki / Heinolan jäteaseman ympäristöluvan mukaiseksi vakuudeksi	10 000,00	10 000,00
Lahden seudun ympäristölautakunta / Hollolan jäteaseman ympäristöluvan mukaiseksi vakuudeksi	5 000,00	5 000,00
Lahden seudun ympäristölautakunta / Hollolan maankaatopaikan ympäristöluvan mukaiseksi vakuudeksi	5 000,00	5 000,00
Lahden kaupunki Kaupunkiympäristön palvelualue Rakennusvalvonta, MURRE toimenpideluvan aloittamisoikeuden vakuus	1 000,00	1 000,00
Lounais-Suomen Jätehuolto Oy ja Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy, yhdyskuntajätteen hyödyntäminen Kotkan hyötyvoimalassa 2018-2019	44 805,60	44 805,60
Yhteensä	65 805,60	65 805,60

Leasingvastuut

	2018	2017
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	62 683,05	77 523,98
Myöhemmin maksettavat	100 767,09	86 891,98

Vuokravastuut

	2018	2017
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	180 760,97	181 969,27
Myöhemmin maksettavat	2 658 687,68	2 843 673,98

Muut taloudelliset vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen

Yhtiö on velvollinen tarkistamaan kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonalisäverovähennyksiä, mikäli kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 1 436 765,47 euroa ja viimeinen tarkistusvuosi on 2027.

Nordea Bank AB, Suomen sivuliike on antanut Hämeen elinkeino, -liikenne ja ympäristökeskukselle Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy:n puolesta ympäristönsuojelulain 59 §:n tarkoittaman omavelkaisen takauksen koskien Kujalan ympäristölupaa (ympäristölupa 17.11.2016) asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Pankin kokonaisvastuu on 5 000 000 euroa. Takaus on voimassa 3.1.2027 saakka.

Nordea Bank AB, Suomen sivuliike on antanut Hämeen elinkeino, -liikenne ja ympäristökeskukselle Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy:n puolesta (poikkeuslupalupa 14.8.2018) ympäristönsuojelulain 199 §:n tarkoittaman omavelkaisen takauksen ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalle. Takauksen kokonaisvastuu on 100 000 euroa. Takaus on voimassa 15.09.2019 saakka.

TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT

	2018	2017
Tilintarkastus	1 780,00	3 533,95
Todistukset ja lausunnot	0,00	2 733,00
Muut palvelut	2 033,85	1 000,00
Yhteensä	3 813,85	7 266,95

LÄHIPIIRILIIKETOIMET

Lahden kaupunkikonsernin yhteisöt

	2018	2017
Myynnit	2 152 026,79	2 404 616,02
Vuokratuotot	10 044,00	10 044,00
Korkotuotot	-5,73	2,03
	2018	2017
Ostot	864 936,36	820 320,12
Vuokratulut	169 485,36	169 485,36
Korkokulut	153 963,53	167 119,97
Yhteensä	3 350 450,31	3 571 587,50

Omistusyhteisyritys Labio Oy

	2018	2017
Myynnit	319 092,34	396 069,00
Vuokratuotot	59 151,60	59 151,60
Korkotuotot	147 761,19	162 202,96
	2018	2017
Ostot	772 052,85	820 826,74
Yhteensä	1 298 057,98	1 438 250,30

Lähipiiriliiketoimet Lahden kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen ja omistusyhteisyritys Labio Oy:n kanssa on toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin.

LIITETIEDOT HENKILÖSTÖSTÄ
Henkilöstön määrä (31.12.)

	2018	2017
Toimihenkilöt	16	15
Työntekijät	24	27
Yhteensä	40	42

Palkat, palkkiot ja luontaisedut

	2018	2017
Hallituksen jäsenille maksettujen palkkioiden määrä	16 379,75	16 494,50
Toimitusjohtajalle maksettujen palkkojen määrä	92 853,66	91 960,29
Toimitusjohtajalle tilikaudelta maksettavien tulos- ja kannustepalkkioiden määrä	1 515,00	12 771,00
Toimitusjohtajalle maksettujen luontaisetujen määrä (auto- ja puhelinetu)	10 020,00	10 020,00
Henkilöstölle maksettujen palkkojen määrä	1 933 142,13	1 775 978,62
Henkilöstölle tilikaudelta maksettavien tulospalkkioiden määrä	38 576,00	117 468,00
Henkilöstölle maksettujen luontaisetujen määrä (puhelin- ja autoetuja)	21 809,03	27 028,38

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Kirjanpitokirja	Säilytystapa
Tilinpäätös	Liimasidottuna kirjana
Tase-erittelyt	Liimasidottuna kirjana
Päiväkirjat	CD-levyllä
Pääkirjat	CD-levyllä

Kirjanpito on toteutettu VismaFivaldi ohjelmalla. CD-levyjen aineisto on PDF-muodossa ja HTML-muodossa sisältäen lukuohjelmat MS Windows ympäristöön.

TOSITELAJIT JA TOSITTEIDEN SÄILYTYSTAPA

Tositelajit	Säilytystapa
Pkviennit	Paperitositteina
Tiliote	CD-levyllä
Muistiotositteet	Paperitositteina
Käyttöomaisuuskirjanpito	Paperitositteina
Ostolaskut	CD-levyllä
Myyntilaskut	Sähköisessä arkistossa ja paperitositteina
Palkat	Paperitositteina
Liitetietotositteet	Sähköisessä arkistossa

PHJ

PÄIJÄT-HÄMEEN JÄTEHUOLTO OY

TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Lahdessa 20. päivänä helmikuuta 2019

_____
Heikki Moilanen
Hallituksen puheenjohtaja

_____
Tuula Honkanen
toimitusjohtaja

_____
Sami Kivi

_____
Markku Koskela

_____
Arja Nikkanen

_____
Juha Tähkänen

_____
Kristiina Vanhala-Selin

_____
Ella Vornanen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Lahdessa   päivänä   kuuta 2019

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö

_____
Esko Säilä, JHT, HT